

ИЗАЗОВИ

У ПРОВОЂЕЊУ

Закона

о заштити

жртава

ратне

тортуре

Републике

Српске

Закон о заштити жртава ратне тортуре Републике Српске (у наставку текста: "Закон") ступио је на снагу у октобру 2018. године.

Овај летак има за сврху приближити широј јавности права жртава ратне тортуре те изазове који се тичу **остваривања одређених права**.

Његова сврха је такође подизање свијести о недостатку провођења права на **бањску рехабилитацију** за жртве ратне тортуре и временском оквиру за подношење захтјева за **стицање статуса**.

Неке особе можда нису упознате са својим правима и важно је да буду информисани о њима.

Статус жртве ратне тортуре **може добити**:

- Особа која је била незаконито лишена слободе, затворена или ограничена у слободи кретања на мјестима попут логора, затвора, сабирних центара, кућних затвора и других мјеста затварања
- Особа која је претрпјела сексуално злостављање или силовање
- Особа која је била подвргнута другим облицима тортуре под којом се подразумијева свака радња којом се неком лицу намјерно наноси бол или тешка тјелесна или душевна патња

British Embassy
Sarajevo

Овај летак је настао уз подршку Владе Уједињеног Краљевства. Стајалишта изнесена у брошури не представљају нужно ставове Владе Уједињеног Краљевства.

Према Закону права припадају:

Особама које су **држављани** Босне и Херцеговине и **имају пребивалиште** унутар територије Републике Српске или Брчко дистрикта Босне и Херцеговине

Особама које су **држављани** Босне и Херцеговине и **вратиле су се након 19. јуна 1996. године** из Републике Српске у мјесто пребивалишта унутар Федерације Босне и Херцеговине, осим уколико већ нису оствариле права и статус према прописима Федерације БиХ

Особама које су **држављани** Босне и **бораве у иностранству**, али су непосредно прије одласка из земље имале пребивалиште или боравиште унутар територије Републике Српске или Брчко дистрикта Босне и Херцеговине

Статус жртве тортуре и права према овом Закону могу остварити и **страни држављани** који су боравили на територији Републике Српске посљедње **три године** прије подношења захтјева

Која су права загарантована жртвама ратне тортуре према Закону?

Особе с утврђеним статусом жртве тортуре према овом Закону имају право на:

- Новчана мјесечна примања у зависности од степена претрпљене тортуре, а која могу остварити жртве ратног сексуалног насиља те лица која су у вријеме тортуре била малољетна, ако им је утврђен степен тјелесног оштећења од најмање 20 одсто
- Здравствено осигурање
- Ослобађање од трошкова учешћа у коришћењу здравствене заштите
- Бањску рехабилитацију
- Подстицаје за запослење и самозапошљавање
- Право на бесплатну правну помоћ

Захтјев за признавање статуса и права по Закону се подноси у јединицама локалне самоуправе - одјељењу које је надлежно за послове борачко-инвалидске заштите и заштите цивилних жртава рата.

Изазови у провођењу Закона

Постоје два проблема у вези са Законом:

- истицање рока од пет година за подношење захтјева за стицање статуса жртве ратне тортуре
- проблем провођења програма бањске рехабилитације за жртве ратне тортуре

Временско ограничење

Чланом 38. Закона је прописан рок од пет година за подношење захтјева за стицање статуса жртве ратне тортуре.

У пракси то значи сљедеће:

Захтјев за признавање статуса жртве тортуре и права по овом Закону може се поднијети до **05.10.2023. године**

Ако захтјев зависи од претходно окончаног кривичног поступка и правоснажна пресуда је донесена након истека рока од пет година, захтјев се може поднијети у року од годину дана од правоснажности кривичне пресуде

Петогодишње ограничење, може бити проблематично имајући у виду емоционалне, правне и друштвене аспекте који утичу на жртве тортуре и ратних злочина

Жртве тортуре и ратних злочина често пролазе кроз дуготрајан процес опоравка од трауме

Поједине жртве још нису спремне говорити о злочину који су преживјеле или пак још увијек немају услове да аплицирају за остваривање статуса због неријешених других проблема, као што је нпр. недостатак гаранције заштите њиховог идентитета

Право на бањску рехабилитацију

Истраживања организације ТРАЈАЛ интернешенел указују на приступ бањском лијечењу као једну од основних потреба преживјелих тортуре

Закон омогућује приступ програмима бањске рехабилитације за жртве тортуре, али јавни позив ове врсте до сада није расписан. Министарство рада и борачко-инвалидске заштите је сваке године од 2019. расписивало јавни позив за бањску рехабилитацију, али само за категорије ратних војних инвалида и чланове породица погинулих бораца

Контакт информације

За више информација о правима жртава ратне тортуре, можете контактирати Фондацију "Лара" Бијељина и Фондацију "Удружене Жене" Бања Лука.

КОНТАКТ ФОНДАЦИЈЕ "ЛАРА"

- АДРЕСА

Београдска 38,
76300 Бијељина, Босна и Херцеговина

- БРОЈ ТЕЛЕФОНА

+387 66 810 800

- ИМЕЈЛ

fondacija.lara@gmail.com

КОНТАКТ ФОНДАЦИЈЕ "УДРУЖЕНЕ ЖЕНЕ"

- АДРЕСА

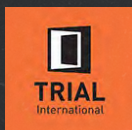
Калемегданска 18,
78000 Бања Лука, Босна и Херцеговина

- БРОЈ ТЕЛЕФОНА

+387 51 462 146

- ИМЕЈЛ

fondacija@udruzene-zene.org

За више информација посјетите
и Трајал интернешенел на trial.ba